

дуло, заплющ одне око... [Оксана:] А вона **обоє** заплющує, щоб не так страшно (І. Микитенко). Властиві такі сполуки також українським прислів'ям та приказкам: *Лучче одно око своє, ніж чужій обоє*.

Отже, сьогодні маємо підстави скорегувати узвичаєну думку і рекомендувати паралельно вживати числівники *обидва*, *обоє* з такими найуживанішими іменниками середнього роду, як *око*, *вухо*, *село*, *місто*, *колесо*, *вікно*, *відро*, *слово*, *речення*, *визначення* та ін., пор.: *обидва ока* і *обоє очей*, *обидва вуха* і *обоє вух*, *обидва села* і *обоє сіл*, *обидва міста* і *обоє міст*, *обидва колеса* і *обоє коліс*, *обидва вікна* і *обоє вікон*, *обидва відра* і *обоє відер*, *обидва слова* і *обоє слів*, *обидва речення* і *обоє речень*, *обидва визначення* і *обоє визначень* тощо.

Катерина Городенська

РАЗОМ З ТИМ ЧИ ВОДНОЧАС?

І сполука *разом з тим*, і слово *водночас* мають значення 'у той самий час, у той же час; одночасно'. Останнім часом досить активно використовують сполуку *разом з тим* (порівняймо російське *вместе с тем*). Ось приклади з газети «Українське слово»: *Ця ідея, безумовно, мала позитивне значення для розбудови загальнонаціонального мовлення, але, **разом з тим**, завдала помітного «удару» по місцевому мовленню; Чому нинішня еліта (і особливо — політичне керівництво), сама будуючи за кордоном, посилаючи своїх дітей туди на навчання, **разом з тим** не дбає про науку і освіту у своїй державі?; Закон про мови передбачає рівноправний розвиток та функціонування мов усіх національностей, які проживають в Україні. Тобто ми поважаємо інші народи, але, **разом з тим**, і вони повинні поважати корінний народ України, вивчати й вміти розмовляти його мовою.*

Проте більшою мірою відповідає духові української мови слово *водночас*, наприклад: *Буть агрономом і поетом, Їй-богу, можна **водночас*** (М. Рильський); *Хороша, барвіста і **водночас** проста мова Івана Вазова зробила приступним його роман для найширших кіл читачів* (П. Тичина); *Наші люди, особливо*

літні, не мають нормального харчування, медичної допомоги — це національна трагедія на рівні Голодомору. **Водночас**, коли ми вийдемо на вулицю, то побачимо, що у нас частка дорогих машин більша, ніж у розвинутих країнах (3 газ.).

Іван Вихованець

РЕВНИЙ — РЕВНИВИЙ

Нерідко мовці не розрізняють подібних за звучанням, але відмінних значеннєво слів *ревний* і *ревнивий*. Прикметник *ревний* виразно спрямований на позитивну характеристику людини, а слово *ревнивий*, навпаки, — на негативні вияви її (людини) вдачі.

Основним лексичним значенням прикметника *ревний* є значення «надто ретельний, старанний у чому-небудь; відданий, вірний»: *У ділі ж ми **ревні**...* (П. Усенко); *Великий сподвижник і **ревний** оборонець православ'я, він [ігумен] був і вірним сином Батьківщини* («Людина і світ»). До цього значення додамо лексичний відтінок «сповнений великих прагнень, бажань, мрій»: *Чи, може, це юність **ревна**! Поки що мене баламутить,/ А я сподіваюсь даремно! Несягнене осягнути?* (М. Вінграновський). Друге лексичне значення цього прикметника пов'язане з передаванням щирості почуттів, зворушливості, наприклад: *Пісні були сумні, прості і **ревні**, аж краяли серце* (М. Коцюбинський); *Вона, переборовши на схилі літ численні земні спокуси, цілком віддалася нині **ревній** клятьбі і молитвам* (О. Гончар). Прикметник *ревний* виражає також значення 'пройнятий сумом, болем, жалем, гіркотою': *Ота стежина в нашій краї/ Одним одна, одним одна/ Біля воріт./ Дощами мита, переми-та./ Снігами знесена у даль,/ Між круглих соняхів із літа/ Мій **ревний** біль і **ревний** жаль* (А. Малишко); *Впала [Дзвінка] йому на груди і забилаь у **ревному** плачі* (В. Гжицький).

Прикметник *ревнивий* стосується почуття ревнощів, сумнівів у вірності, коханні: — *Молодий, та що й казати? Нікуди не годиться, а до того ще докучливий та **ревнивий**, а старий — тихий-тихий і покірний* (Т. Шевченко); — *То любиш? Говори, як на духу, бо я **ревнивий*** (М. Стельмах).